

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Năm, ngày 05/06/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

BÀI 95

KHỔ VUI LÀ THUỘC VỀ KẾT QUẢ

Khổ vui là thuộc về kết quả hay trong nhà Phật gọi là nhân quả. Chúng ta làm những việc xấu ác thì kết quả xấu ác nhất định sẽ đến. Chúng ta làm những việc thiện lành thì nhất định những kết quả thiện lành, tốt đẹp sẽ đến. Đạo lý này tưởng chừng dễ hiểu nhưng nhiều người hiểu và làm một cách mơ hồ nên không có được kết quả tốt.

Hòa Thượng nói: ***“Quý thân tuy có phước báu rất lớn nhưng giác tánh thấp hơn con người một bậc. Phật không ở trong cõi Thân, thậm chí không ở trong cõi Trời thị hiện thành Phật, Phật chỉ ở cõi người thị hiện thành Phật, tại vì sao các Ngài đặc biệt chọn ở cõi người thị hiện thành Phật? Đó là vì cõi người khổ nhiều vui ít nên dễ dàng giác ngộ”***. Con người chúng ta dễ dàng giác ngộ, dễ dàng tiếp nhận. Chúng sanh ở tầng không gian khác khó tiếp nhận hơn chúng ta do vậy chư Phật Bồ Tát đa phần chỉ thị hiện ở cõi người để độ chúng sanh. Cõi Trời vui nhiều, khổ ít nên chúng sanh nơi đây, chệnh mảng đối với việc vượt thoát luân hồi.

Nhà Phật nói: ***“Giàu sang học đạo khó, bần cùng học đạo cũng khó”***. Người giàu sang khó tu hành, người nghèo khổ cũng rất khó tu hành. Người giàu sang thường lo hưởng lạc, không nghĩ đến việc học Phật pháp hay chuẩn mực Thánh Hiền. Người nghèo khổ thì phải lo có cơm ăn nên không có thời gian học Phật. Chúng sanh ở cõi trời rất khó có tâm giác ngộ vì họ cho rằng cuộc sống của họ như vậy là đã quá tốt rồi! Chúng sanh trong tam ác đạo chỉ có khổ không có vui, họ bị cái khổ bức bách nên không có thời gian nghĩ đến việc tu hành.

Trong sáu cõi, có ba cõi thiện là cõi Trời, cõi A-tu-la, cõi Người, chúng ta sinh vào cõi Trời, cõi A-tu-la thì sẽ rất khó tiếp nhận Phật pháp. Chúng sanh ở cõi người có cơ duyên vô cùng thù thắng để thoát khỏi sáu cõi luân hồi. Ở cõi người có khổ, có vui, nên chúng ta dễ dàng giác ngộ, dễ dàng đề khởi nguyện vọng ra khỏi luân hồi. Mỗi lần chúng ta gặp phải cảnh sinh ly tử biệt thì chúng ta đều được nhắc nhở và có tâm cảnh giác.

Có những nhà thơ không phải là người học Phật nhưng họ cũng nhận biết được kiếp nhân sinh là vô thường. Nhà thơ Cao Bá Quát nói: ***“Người đi rồi sẽ tới phiên ta”***. Chúng ta là người học Phật, chúng ta có chân thật phản tỉnh, chân thật đề cao cảnh giác hay không? Sinh – Lão – Bệnh – Tử là chắc thật và chắc chắn sẽ đến với ta. Tổ

Sư Ấn Quang để một chữ “*Tử*” trên bàn thờ Tổ để tự nhắc nhở mình là một ngày rất gần cái chết sẽ đến, phải nỗ lực làm những việc cần làm, không được lơ là, phóng túng. Hằng ngày, các bậc Tổ sư tu hành tinh tấn mà các Ngài vẫn tự nhắc nhở mình như vậy!

Chúng ta tu hành nhưng niềm tin của chúng ta rất mong manh, dễ vỡ. Hôm qua, có một người gọi điện cho tôi nói, ở vùng họ sống, nhiều người đã bỏ pháp môn niệm Phật để đi theo các pháp khác nhưng cuộc sống của những người này vẫn khổ đau. Tôi nói, nếu họ không niệm Phật, không nghe pháp Hòa Thượng mà họ chân thật có được cuộc sống an vui, tự tại thì chúc mừng họ; nếu họ tu pháp khác mà họ không chân thật an vui, tự tại thì họ là những người đang si mê.

Trước khi chúng ta đi theo một vị Thầy, chúng ta phải quan sát là họ có chân thật được giải thoát, an vui, xa lìa “*danh vọng lợi dưỡng*” hay không. Nhiều người nói ra những điều huyền ảo để chiêu dụ tín đồ, để có được lợi ích, truy cầu “*danh vọng lợi dưỡng*”. Người chân thật tu hành Phật pháp thì phải xa lìa “*danh vọng lợi dưỡng*”, “*tự tư tự lợi*”, ý niệm hưởng thụ “*năm dục sáu trần*”, “*tham, sân, si, mạn*”. Người chân thật tu hành sẽ luôn quán sát chính mình, nếu thấy mình tiến bộ thì khích lệ, nếu thấy mình thụt lùi thì nhắc nhở mình cố gắng học tập.

Chúng ta may mắn được học pháp với Hòa Thượng, Hòa Thượng luôn nhắc nhở chúng ta đề cao cảnh giác, phân biệt rõ thật giả, nhận rõ người nào có ý định lừa gạt. Nếu người nào có ý định lừa gạt người khác thì chúng ta: “*Kính nhi viễn chi*”. Kính trọng nhưng không gần gũi.

Nhà Phật nói: “***Thân người khó được, Phật pháp khó nghe***”. Trong sáu cõi, chỉ cõi Người có Phật thị hiện, năm cõi khác không có Phật thị hiện. Chúng ta may mắn có được thân người, đặc biệt là chúng ta lại có được thân người trọn vẹn. Nếu chúng ta có thân người nhưng chúng ta không nghe thấy thì chúng ta không thể nghe được những đạo lý giải thoát, chuẩn mực của Thánh Hiền. Nếu chúng ta có thân người mà chúng ta không thể nhìn thấy thì chúng ta không thể thấy những tấm gương tốt đẹp để học tập, bắt chước, làm theo. Chúng ta biết rằng mình đã rất may mắn thì chúng ta phải nỗ lực. Nếu chúng ta rề rà, qua loa thì sẽ không còn kịp.

Khi tôi còn trẻ, tôi nghe những lời dạy này của Hòa Thượng nhưng tôi không có nhiều cảm nhận, dần dần, tôi có những cảm nhận rất sâu sắc. Tôi mới 60 tuổi mà mọi sự, mọi việc đã gần như không còn theo ý mình 100%. Tuổi của chúng ta càng cao thì mọi sự, mọi việc sẽ càng không theo ý chúng ta. Chúng ta cần phải phản tỉnh sâu sắc về điều này!

Người thế gian cho rằng họ đang hạnh phúc, không khổ đau. Hòa Thượng nói: “***Bạn hãy tỉ mỉ quan sát xem, niềm vui đó là nhân của khổ đau!***”. Niềm vui ở thế gian không phải là niềm vui chân thật mà là sự bắt đầu của khổ đau. Ở thế gian, không

ai có thể tránh khỏi Sinh – Lão – Bệnh – Tử, ái biệt ly khổ, cầu bất đắc khổ, oán tắng hội khổ, ngũ âm xí thanh khổ. Phật, Tổ Sư Đại Đức nói ra những điều này không phải là để hù dọa chúng ta mà các Ngài muốn chúng ta biết rõ chân tướng sự thật để đề cao cảnh giác. Phần nhiều chúng ta không đề cao cảnh giác, lơ là qua loa, khi vô thường đến thì chúng ta phản tỉnh đã không còn kịp.

Tôi thường ngồi lại quán chiếu và cảm thấy mình rất may mắn, tôi được tiếp nhận pháp của Hòa Thượng, làm theo lời dạy bảo của Ngài khi tôi đã gần 50 tuổi, giá như tôi được phản tỉnh sớm hơn, có nhiều thời gian nỗ lực hơn thì công phu của tôi sẽ tốt hơn. Khi chúng ta có tuổi, chúng ta cảm thấy lực bất tòng tâm thì chúng ta mới chân thật phản tỉnh. Điều may mắn là tôi không tạo ra quá nhiều nhân bất thiện để kết thành những quả khổ đau. Từ nhỏ, tôi đã có tâm thiện lương, tôi không làm những việc khiến người khác đau khổ. Nếu chúng ta làm nhiều những việc khiến người khác đau khổ, oán hận chúng ta thì chúng ta rất khó để hóa giải ân oán. Chúng ta đã tạo ân oán không chỉ trong đời này mà từ vô lượng kiếp chúng ta đã gây ra rất nhiều ân oán.

Hòa Thượng từng nói: **“Những chướng ngại mà ngay trong cuộc đời này chúng ta nhận đều là kết quả mà chúng ta đã tạo”**. Nếu một buổi sáng, khi chúng ta vừa dắt xe ra đường, chúng ta khiến một người giật mình và họ quay lại mắng chúng ta là **“mất dui”** thì việc này không phải là vô duyên vô cớ, tất cả đều có duyên cớ. Chúng ta hiểu được điều này, chúng ta biết tất cả đều là nhân quả thì tâm chúng ta sẽ an. Nếu chúng ta không hiểu được điều này chúng ta sẽ luôn oán trời, trách người. Nếu chúng ta không có nhân quả với người thì chúng ta đã không ở thế gian này!

Nhà Phật nói: **“Ái bất trọng bất sanh Ta Bà, niệm bất nhất bất sanh Tịnh Độ”**. Nghiệp ái của chúng ta không nặng thì sẽ không sanh vào cõi Ta Bà. Nếu chúng ta niệm Phật không nhất tâm thì không thể sanh về Tịnh Độ. Câu nói này tưởng chừng đơn giản ai cũng có thể hiểu nhưng chúng ta đều không thật hiểu. Nếu chúng ta thật hiểu thì chúng ta sẽ thật làm, làm một cách dũng mãnh, tinh tấn.

Cả cuộc đời Hòa Thượng bôn ba khắp nơi trên thế giới để giảng Kinh, nói pháp, Ngài hết sức dũng mãnh, tinh tấn. Hòa Thượng là tấm gương để chúng ta nỗ lực noi theo. Hòa Thượng nói: **“Niềm vui của chúng ta ở thế gian là niềm vui trong khổ, không phải là thật vui!”**. Niềm vui ở thế gian là niềm vui của sự kích thích, người thế gian gọi là phục độc. Niềm vui này giống như niềm vui của những người nghiện, khi hết thuốc thì phải tiếp tục sử dụng thuốc. Người thật vui là người không bị sai sử bởi tập khí, phiền não. Hằng ngày, chúng ta bị điều khiển bởi những tập khí xấu ác như **“tài, sắc, danh, thực, thù”**. Ngày nay, khi đi học những đứa trẻ mới học mẫu giáo đã biết xin tiền Bố Mẹ. Đây là chúng ta bị sai sử bởi tập khí phiền não nhiều đời, nhiều kiếp.

Hòa Thượng nói: **“Chúng sanh tự tác tự thọ”**. **Mê là nhân của khổ đau. Ngộ là nhân của an vui**. **“Chúng sanh tự tác tự thọ”** nghĩa là chúng sanh tự mình làm tự

mình chịu. Chúng ta gieo nhân mê lầm thì nhận kết quả mê lầm. “Ngộ” là chúng ta biết điều nào đó là sai, là phạm pháp, là trái luân thường đạo lý, phong tục tập quán thì chúng ta không làm. “Mê” là chúng ta bất chấp tất cả, chúng ta vì tư lợi, vì tư dục, vì tham cầu hưởng thụ “*năm dục sáu trần*” mà làm những việc sai trái. Nhiều người biết những việc nào là sai trái, là phạm pháp nhưng họ vẫn làm, họ nghĩ rằng họ đủ quyền năng để che dấu những việc đó, đây chính là mê.

Khổ báo của khổ và vui đều là chúng ta tự mình làm, tự mình chịu. Chúng ta muốn không làm sai thì chúng ta phải chuyên cần học tập giáo huấn của Phật Bồ Tát, của Thánh Hiền. Nhiều người càng học tập thì càng trở nên chảnh mảng, cuối cùng họ bỏ cuộc, không thể quay đầu. Khổ đau đều do chúng ta tự mình làm tự mình chịu.

Hòa Thượng nói: ***“Phật pháp dạy người phá mê khai ngộ, chúng ta phá mê thì chúng ta liền rời khỏi khổ đau. Chúng ta ngộ ra rồi thì an vui, hạnh phúc sẽ liền đến. Phật dạy người tu nhân thiện lành, tu nhân giải thoát. Người làm đúng theo những lời Phật dạy thì nhất định sẽ được nhận những kết quả thiện lành, giải thoát”***. Chúng ta chìm đắm trong mê lầm, tạo tác những việc bất thiện thì chúng ta không thể rời khỏi khổ đau.

Hòa Thượng nói: ***“Phật Bồ Tát không mang cho chúng ta một chút nào cả, kết quả tốt đẹp hay kết quả khổ đau đều do chúng ta làm ra”***. Ngày nay, nhiều người càng tu học thì càng trở nên mơ hồ. Dạy người tu thiện nhưng thiện ở bề ngoài, cấp thấp, bố thí thì được phước báu. Chúng ta bố thí tiền tài, nếu không cẩn trọng thì chúng sanh không có lợi ích mà chúng ta thì lại tăng thêm “*danh vọng lợi dưỡng*”. Phật pháp chân thật không chỉ dạy người bố thí tiền tài, mà cao hơn nữa là dạy chúng ta bố thí tập khí, phiền não của chính mình, bố thí cả thân tâm thế giới để chúng ta không còn lưu luyến thế gian. Đây mới là chân thật bố thí.

Cả cuộc đời Hòa Thượng đã làm ra tấm gương cho chúng ta, Ngài không hề bị tiếm nhiễm bởi “*danh vọng lợi dưỡng*”, Ngài đến thế gian là để phục vụ mọi người. Tôi rất cảm động với câu nói của Hòa Thượng: ***“Tôi đến đây là để làm đẹp hơn những gì mọi người đã có chứ không phải để thay đổi những thứ đã có!”***. Chúng ta luôn muốn không chế, chiếm hữu, thay đổi tất cả nhưng Hòa Thượng chỉ muốn đến để làm đẹp hơn những gì mọi người đã có.

Mỗi chúng sanh vốn dĩ đều là thuần tịnh, thuần thiện, nhưng hiện tại chúng sanh đã trở nên thuần ác, thuần nhiễm. Hòa Thượng đến để khôi phục sự thuần tịnh, thuần thiện cho chúng ta. Hòa Thượng làm mọi việc với tâm vô tư vô cầu, vô duyên đại từ, lòng từ không có điều kiện. Chúng ta làm mọi sự, mọi việc đều có điều kiện, chúng ta làm mọi việc có điều kiện thì chúng ta đã làm trái với bản hoài của chư Phật Bồ Tát, của tự tánh. Chúng ta thường sợ được mất, hơn thua, lời lỗi.

Hòa Thượng từng nói: **“Chúng ta phát tâm học Phật chẳng phải là tình nguyện là người chịu lỗ hay sao!”**. Người thế gian nhìn thấy chúng ta thiết thòi nhưng chúng ta học Phật, chúng ta biết chuyển vật chất thành phước báu hay theo như người hiện đại nói là chúng ta biết chuyển vật chất thành năng lượng. Thí dụ, khi chúng ta gặp một người nào đó, chúng ta cảm thấy từ trường của họ rất mạnh mẽ, đây là họ đã chuyển vật chất thành năng lượng. Năng lực, sức khỏe, tài năng của chúng ta cũng là vật chất, chúng ta đem những thứ này chuyển thành năng lượng hay như nhà Phật nói là chuyển thành phước báu. Phật dạy chúng ta tu nhân, nếu chúng ta *“y giáo phụng hành”*, chúng ta tu được nhân tốt thì ngay hiện đời chúng ta sẽ an vui hạnh phúc, đời tương lai, chắc chắn chúng ta sẽ an vui, hạnh phúc hơn đời hiện tại.

Phật pháp chân chánh luôn dạy người tu nhân. Mê lầm là nhân của khổ đau. Giác ngộ là chúng ta nhận ra mọi sự, mọi việc một cách rõ ràng, đây là nhân của an vui. Tà pháp không dạy chúng ta tu nhân mà khiến chúng ta chìm đắm trong nhân của khổ đau. Có người nói, chỉ cần chúng ta cúng dường nhiều thì sẽ được hạnh phúc, an vui; có người làm theo nhưng vẫn khổ đau nên niềm tin của họ dần bị tan vỡ. Chúng ta nên học theo những người chân thật làm lợi ích chúng sanh, không mưu cầu *“danh vọng lợi dưỡng”*, *“tự tư tự lợi”*. Những người mưu cầu *“danh vọng lợi dưỡng”*, nhân họ gieo không phải là nhân giải thoát vì *“danh vọng lợi dưỡng”* sẽ ràng buộc chúng ta.

Chúng ta vừa tổ chức hai trại hè hoàn toàn miễn phí cho các con, các con được học chuẩn mực làm người, học tâm tri ân, báo ân. Trong mùa hè này, chúng ta sẽ tổ chức hơn mười trại hè cho các con, chúng ta không kêu gọi ủng hộ nhưng điều kiện ở các trại hè đều rất đầy đủ. Hòa Thượng nói: **“Người chân thật tu học Phật pháp là người chân thật hy sinh phụng hiến, chí công vô tư”**.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập Mang lại lợi ích cho mọi người!